

Rachunkowość

w procesie tworzenia wartości przedsiębiorstwa

Redakcja naukowa

IRENA SOBAŃSKA i TOMASZ WNUK-PEL

WYDAWNICTWO UNIwersytetu ŁÓDZKIEGO • ŁÓDŹ 2009

Rozdział 22

*Marcin Osikowicz**

WPLYW WYMOGÓW DOTYCZĄCYCH BUDŻETOWANIA W PROCESIE POZYSKIWANIA DOTACJI UNIJNYCH NA RACHUNKOWOŚĆ MAŁYCH FIRM

1. Wprowadzenie

Od 1 maja 2004 r., kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, polskie przedsiębiorstwa uzyskały dostęp do nowych źródeł finansowania działalności gospodarczej – środków pochodzących z funduszy strukturalnych. Najistotniejszą dla małych przedsiębiorców jest możliwość pozyskania dofinansowania na projekty związane z działalnością inwestycyjną. Przy składaniu wniosku o dofinansowanie projektu inwestycyjnego niezbędne jest spełnienie wielu wymogów formalnych i merytorycznych, w tym opracowanie szczegółowego studium wykonalności projektu (biznesplanu). Studium wykonalności, oprócz zestawień finansowych świadczących o aktualnej kondycji finansowej i majątkowej przedsiębiorstwa, zawiera również elementy budżetowania w kilkuletniej perspektywie. Od małych firm wymagane są nie tylko prognozy przychodów i kosztów związanych z projektem, ale również prognozy rachunku zysków i strat oraz prognozy bilansów.

W niniejszym rozdziale omówione zostały elementy prognoz w we wniosku oraz studium wykonalności (biznesplanie), stanowiącym załącznik wniosku. Jako przykładem posłużono się wzorem wniosku¹ i studium wykonalności² dla

* Dr, Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, adiunkt.

¹ Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Priorytetu 3 „Rozwój lokalny” Działania 3.4 „Mikroprzedsiębiorstwa” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Generator wniosków, www.mf.gov.pl/dokument.php?const=1&id=36294&dzial=409.

² Studium wykonalności, załącznik 2: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Działanie 3.4 „Mikroprzedsiębiorstwa”, nr konkursu: Dz.3.4/ML/3/05 12.12.2005–30.12.2005, Instytucja wdrażająca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego Departament Gospodarki i Infrastruktury, ww.wrotamalopolski.pl/root_ZPORR/Wsparcie+przedsiębiorczosci/Wprowadzenie/20051215.htm.

Działania 3.4 „Mikroprzedsiębiorstwa” Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Generator, które aż do połowy roku 2008 było najistotniejszym źródłem dotacji inwestycyjnych dla najmniejszych firm. Celem przeprowadzonej analizy jest wskazanie wymogów, jakie budżetowanie w procesie pozyskiwania dotacji unijnych stawia przed rachunkowością małych firm, a także konsekwencji tych wymogów. Wymogi te są na tyle istotne, że w firmach zamierzających pozyskiwać i rozliczać środki pomocowe należy rozważyć wprowadzenie adekwatnego modelu rachunkowości. Możliwe rozwiązania wskazano w ostatniej części rozdziału.

2. Budżet projektu

Budżetowanie jest nieodłącznym elementem procesu pozyskiwania i rozliczania dotacji z funduszy strukturalnych – zwłaszcza dotacji do projektów inwestycyjnych. Pod pojęciem budżetu projektu należy rozumieć wszystkie prognozy finansowe wymagane w procesie pozyskiwania dofinansowania dla projektu. Budowa poszczególnych elementów budżetu projektu wynika z odpowiednich punktów wniosku o dotację (*Wniosek o dofinansowanie...*, 2004) oraz studium wykonalności (*Studium wykonalności...*, 2005). Budżet – po zawarciu umowy o dofinansowanie – służy do oceny stopnia realizacji projektu. Ocena dokonywana jest przez instytucję rozliczającą dotację na podstawie wniosków o płatność (*Wniosek beneficjenta...*) oraz sprawozdań z realizacji projektu (*Załącznik nr 2 do instrukcji...*, 2004). Istotnymi elementami wymienionych dokumentów są kolejne prognozy, których sporządzenie wymaga aktualizacji budżetu projektu.

Elementy budżetowania zawarte są w dwóch głównych dokumentach wniosku: wniosku właściwym oraz studium wykonalności, a także dwóch okresowo składanych dokumentach służących rozliczeniu dotacji: wniosku o płatność oraz sprawozdaniu z realizacji projektu. Uwzględniając ten fakt, przykładowy budżet włączony do proponowanego systemu rachunkowości składa się z odpowiadających im czterech części: budżetu wniosku, budżetu studium wykonalności, budżetu wniosku o płatność oraz budżetu sprawozdania.

2.1. Budżet wniosku

Pierwszą prognozą budżetu wniosku jest harmonogram realizacji, który jest wskazaniem ram czasowych realizacji projektu. Ponadto konieczne jest określenie skwantyfikowanych wskaźników realizacji celów projektu, które powinny zostać osiągnięte w poszczególnych latach (tab. 1). Należy również podać zagregowaną wartość danego wskaźnika po realizacji projektu. Wyróżnia się przy tym wskaźniki produktu i rezultatu. Produktem jest bezpośredni, materialny

efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami, przykładowo liczbą nabytych środków trwałych. Natomiast rezultatem – bezpośredni wpływ zrealizowanego projektu na otoczenie społeczno-ekonomiczne uzyskany natychmiast po zakończeniu realizacji projektu, np. procentowy wzrost przychodów ze sprzedaży. Wskaźniki mają najczęściej charakter niepieniężny, natomiast ich prognozowanie musi opierać się na budżetach, a zatem mieć umocowanie w rachunkowości. Kolejną wymaganą prognozą jest budżet kosztów realizacji projektu, w którym należy podać koszt całkowity realizacji w rozbiciu na wydatki kwalifikowane do wsparcia ze środków pomocowych oraz wydatki niekwalifikowane. Konieczne jest również określenie współfinansowania wydatków kwalifikowanych projektu ze środków publicznych. Wniosek wymaga ponadto określenia źródeł finansowania projektu. Następnym wymogiem jest oszacowanie planowanych wydatków w ramach projektu według podziału na kategorie kosztów. Należy w tym celu oznaczyć poszczególne kwoty z podaniem kosztu całkowitego oraz udziału w tej sumie kosztu kwalifikowanego, włączając w to również podatek VAT, jeśli jest on kwalifikowany. Konieczne jest również określenie trwałości projektu oraz opisanie sposobu funkcjonowania projektu po zakończeniu realizacji. Przewidywana trwałość projektu powinna być jednym z założeń budżetu przedsiębiorstwa.

Tabela 1

Wskaźniki realizacji celów projektu

22.1. Wskaźniki	Źródło danych	Jednostka miary	Rok				
			0	1	2	3	4
1	2	3	4	5	6	7	8
3.4.5 Liczba przedsiębiorstw, które otrzymały dotację inwestycyjną							
03.4.1.1 w tym: Kobiety							
03.4.2 Liczba godzin doradztwa używanego przez przedsiębiorstwo							
03.4.4 Liczba udzielonych dotacji inwestycyjnych							
03.4.6 Liczba nabytych środków trwałych ze środków dotacji							
03.4.7 Liczba nabytych wartości niematerialnych i prawnych ze środków dotacji							
03.4.8 Powierzchnia nabytych gruntów ze środków dotacji							

Tabela 1 (cd.)

1	2	3	4	5	6	7	8
03.4.9 Powierzchnia utworzonych/rozbudowanych/nabytych nieruchomości budynkowych							
03.4.10 Liczba przedsiębiorstw wspartych w wyniku realizacji projektu							
03.4.10.1 – w tym na obszarach Wiejskich							
03.4.10.2 – w tym na obszarach restrukturyzacji przemysłu							
03.4.10.3 – w tym na terenach zdegradowanych podanych rewitalizacji							
22.2. Wskaźniki rezultatu							
03.4.11 Liczba osób zatrudnionych we wspartych przedsiębiorstwach							
03.4.11.1 – w tym: na obszarach wiejskich							
03.4.12 Liczba osób zatrudnionych poza rolnictwem							
03.4.12.1 – w tym na obszarach Wiejskich							
03.4.13 Liczba nowych usług/produktów wprowadzonych w przedsiębiorstwie							
03.4.14 Liczba uzyskanych certyfikatów jakości							
03.4.15 Liczba wdrożonych systemów zarządzania jakością							

Źródło: *Wniosek...*, 2005, pkt 22.

2.2. Budżet studium wykonalności

Dalsze elementy budżetowania znajdują się w studium wykonalności, stanowiącego załącznik do wniosku o dofinansowanie. Wymagane są następujące prognozy:

- „wyszczególnienie składników projektu”, gdzie należy wymienić rzeczowe składniki (zakupy, roboty) projektu wraz z ich wartością netto i brutto. Jeżeli w ramach projektu można wyodrębnić kilka odrębnych zadań, należy podzielić tabele na części dotyczące każdego z nich. Na podstawie podanych wartości aktywów trwałych oraz stawek amortyzacji rocznej konieczne jest również sporządzenie planu kosztów amortyzacji;

- „zmiany w zatrudnieniu w wyniku realizacji projektu”, gdzie wymagana jest prognoza zmian zatrudnienia i wynagrodzeń w kolejnych latach;

- „harmonogram rzeczowo-finansowy projektu”, w którym należy wykazać wszystkie planowane wydatki związane z realizacją projektu w kwotach netto (brutto tylko wtedy, gdy VAT będzie kosztem kwalifikowanym) dla kolejnych miesięcy realizacji projektu;
- „prognoza sprzedaży” (tab.2), w której należy oszacować wielkość sprzedaży przedsiębiorstwa, najlepiej w jednostkach naturalnych.

Tabela 2

Prognoza sprzedaży

Produkt/grupa asortymentowa	Rok poprzedni	Aktualnie	Rok					
			0	1	2	3	4	5
Pozostałe								
Suma:								
Proszę uzasadnić podaną wyżej prognozę (przedstawić założenia)								

Źródło: *Studium wykonalności...*, 2005, pkt 4–8.

- „nakłady inwestycyjne”, dla których punktem odniesienia jest tabela „Wyszczególnienie składników projektu”. Nakłady w kolejnych latach należy szacować, gdy planowana jest wymiana, modernizacja lub remont składników projektu;
- „przychody z projektu” – tu należy określić prognozę dodatkowych przychodów będących efektem projektu;
- „koszty projektu”, gdzie wymagane jest oszacowanie dodatkowych kosztów związanych z projektem. Należy też uwzględnić ewentualne oszczędności związane z projektem.
- „rachunek zysków i strat projektu”, w którym należy uwzględnić jedynie zmiany pozycji będące wynikiem projektu;
- „zapotrzebowanie na kapitał obrotowy”, w którego obliczeniu należy uwzględnić zwiększenie sprzedaży i związane z tym prawdopodobne zwiększenie salda zapasów, należności i zobowiązań bieżących. Zmiany te wpływają na wartość zaangażowanego w działalność operacyjną kapitału. Ustalenie tych wartości powinno uwzględniać określone według podanych formuł cykle konwersji zapasów, inkasa należności i spłaty zobowiązań;
- „kredyty i pożyczki” – tabelę trzeba wypełnić, jeżeli na współfinansowanie inwestycji planowane jest zaciągnięcie kredytu bankowego lub pożyczki;
- „rachunek przepływów pieniężnych projektu”, w którym wykorzystane są dane z poprzednich tabel.

2.3. Budżet wniosku o płatność

Budżet wniosku o płatność zawiera prognozę płatności stanowiącą załącznik do wniosku beneficjenta o płatność (*Instrukcja do „Wniosku...”, 2006; oraz Załącznik nr 2 do Instrukcji..., 2005*). Wymóg comiesięcznego sporządzania tej prognozy wynika z instrukcji do wniosku beneficjenta o płatność.

W kolumnie „planowane wydatki” należy umieścić informację o kwotach wydatków kwalifikowanych, jakie beneficjent zamierza ponieść w kolejnych dwóch kwartałach kalendarzowych na realizację projektu. W części tabeli zatytułowanej „planowana kwota wnioskowana wraz z odpowiadającym jej współfinansowaniem krajowym” należy ujmować kwoty wydatków kwalifikowanych w podziale na docelowe źródła finansowania. W poszczególnych kolumnach należy ująć kwoty, o jakie beneficjent zamierza wystąpić we wnioskach o płatność, które planuje złożyć w ciągu dwóch kolejnych kwartałów kalendarzowych w podziale na miesiące.

2.4. Budżet sprawozdania

W skład sprawozdania z realizacji projektu (*Sprawozdanie..., 2006*) wchodzi dwie tabele mające charakter prognoz – „wskaźniki realizacji projektu” oraz „postęp finansowy projektu...”. Szczegółowe wytyczne ich sporządzania określa instrukcja (*Instrukcja wypełniania sprawozdania..., 2006*).

- „wskaźniki realizacji projektu” – to część składowa punktu sprawozdania, w którym określone są wskaźniki postępu rzeczowego realizacji projektu. Tabela ta jest adekwatna do tabeli 25 budżetu wniosku „Wskaźniki realizacji celów projektu”. Należy umieścić w niej wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu przyjęte do monitorowania projektu, przy czym część dotycząca wskaźników rezultatu jest wypełniana tylko w sprawozdaniu końcowym. W tabeli należy wskazać: wartości w „roku 0”, wartości docelowe wskaźników, wartości osiągnięte w okresie sprawozdawczym, wartości osiągnięte od początku realizacji oraz planowane do osiągnięcia w następnym okresie sprawozdawczym.

- „postęp finansowy projektu (refundacje otrzymane i harmonogram wnioskowania o płatności)” (tab. 3) – jest jednym z dwóch elementów części sprawozdania o tej samej nazwie. Należy podać w nim informacje o otrzymanych już refundacjach i określić harmonogram występowania z kolejnymi wnioskami o płatność w rozbiciu na kwartały. Prezentowane w niej rozbiecie kwartalne wartości powinno odnosić się tylko do dofinansowania ze środków funduszu w ramach projektu.

Tabela 3

Postęp finansowy projektu

Priorytet... Działanie ...	Wartość projektu ogółem	Publiczne środki wspólno- towe, zgodnie z umową/ decy- zją o dofinan- sowanie	Kwartałne rozłożenie płatności												
			II	(...)	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II		
Projekt															

Źródło. *Sprawozdanie...*, 2006.

W teorii rachunkowości zarządczej budżetowanie pozwalające ustalić wartości wzorcowe jest elementem działającym w jednostkach gospodarczych obwodu regulacji (Dobija, 2007, s. 49). Po etapie planowania powinna nastąpić faza realizacji, a po niej analiza odchyleń wykorzystywana w planach na kolejny okres. Podstawowym powodem budżetowania jest wspomaganie procesu zarządzania przedsiębiorstwem. Budżetowanie w procesie pozyskiwania i rozliczania dotacji unijnej różni się z teorią w kilku punktach.

Podstawową różnicą jest położenie nacisku na zewnętrznego odbiorcę informacji zamiast odbiorców wewnątrz przedsiębiorstwa. Konieczność opracowania kompleksowego budżetu projektu jest przesądzona z uwagi na sumę odnoszących się do przyszłości wymogów informacyjnych zawartych w zasadniczym wniosku oraz w studium wykonalności. Wspomaganie procesu zarządzania nie jest priorytetem. Jest nim ocena wniosku o dofinansowanie pod kątem racjonalności wydatkowania środków pieniężnych, a następnie ocena prawidłowości realizacji dofinansowanego projektu. Po podpisaniu umowy o dofinansowanie, następuje etap realizacji projektu, płatności, rozliczeń i kontroli, co wiąże się m. in. ze sporządzaniem przez przedsiębiorcę realizującego projekt (beneficjenta) sprawozdań z realizacji projektu oraz wniosków o płatność. Dokumenty te oraz dokumentacja pokontrolna są postawą analizy odchyleń między stanem realizacji projektu, a budżetem. Analiza przeprowadzana jest zarówno przez beneficjenta, jak i instytucje udzielające dotacji (zwłaszcza instytucję wdrażającą). Stwierdzenie odchyleń może skutkować działaniami dostosowawczymi skutkującymi często zmianą postanowień umowy o dofinansowanie w zakresie terminów, kwot, rodzaju czy ilości nabywanych dóbr i usług. W skrajnym przypadku stwierdzenie rozbieżności wypowiedzeniem umowy i koniecznością zwrotu dotacji.

Dруга istotna różnica między teorią rachunkowości zarządczej a budżetowaniem w procesie pozyskiwania dotacji unijnych polega na tym, że analiza odchyleń nie jest kompletna. Badana jest wyłącznie faktyczna realizacja harmo-

nogramu rzeczowo-finansowego oraz osiągnięcie założonych wskaźników realizacji celów projektu. Nie podlegają analizie odchyłeń pozostałe prognozy finansowe – ani prognozy cząstkowe, ani też rachunek zysków i strat, czy rachunek przepływów pieniężnych. Instytucja wdrażająca analizuje te prognozy tylko na etapie oceny wniosku. Umowa o dofinansowanie nie uzależnia otrzymania dotacji od efektywnego wykorzystania przyznanych środków. To, czy beneficjent osiągnął planowane cele ekonomiczne, nie podlega ocenie, nie ma wpływu na poprawność realizacji projektu i nie przesądza o udzieleniu dofinansowania. Projekt oceniony pozytywnie na podstawie wniosku o dofinansowanie powinien otrzymać wsparcie, jeżeli jego prawidłowa realizacja nie budzi wątpliwości, a beneficjent zobowiązuje się do utrzymania trwałości projektu przez oznaczony czas – zazwyczaj 3 do 5 lat. Rozwiązanie to, mimo wad metodologicznych, należy uznać za słuszne, ponieważ zakłada racjonalne działanie beneficjenta nastawionego na osiąganie zysków z działalności gospodarczej. Przedsiębiorca angażuje w dotowany projekt również własne środki, więc jest zainteresowany powodzeniem przedsięwzięcia. Uzależnienie udzielenia dotacji od efektywności ekonomicznej projektu oznaczałoby dodatkowe ryzyko dla beneficjenta i zmniejszałoby do składania wniosków o dofinansowanie.

3. Konsekwencje wymogów w zakresie budżetowania dla rachunkowości małych firm

W większości polskich małych i mikroprzedsiębiorstw nie prowadzi się pełnej księgowości, a zamiast tego stosowane są ewidencje podatkowe, których koszty prowadzenia przez biuro rachunkowe są mniejsze. Wartość informacyjna ewidencji podatkowych jest znikoma. Przedsiębiorca opodatkowany kartą podatkową może dowiedzieć się wyłącznie o wartości sprzedaży dla celów podatku VAT³. Jeśli jest opodatkowany ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, otrzymuje informację o przychodach dla celów podatkowych⁴. Natomiast jeśli prowadzi księgę przychodów i rozchodów, dysponuje informacją o przychodach oraz kosztach z podziałem na cztery główne rodzaje, a w efekcie o dochodzie lub stracie dla celów podatkowych⁵, który zazwyczaj nie oddaje rzeczywistego wyniku finansowego. Stosowanie ewidencji podatkowych nie umożli-

³ Art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, DzU, 2004 r., nr 54, poz 535 z późn. zm.

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. DzU, 2002 r., nr 219, poz. 1836.

⁵ Rozporządzenie Ministra w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Dz. U. z 2003 r., nr 152, poz. 1475, z późn. zm.

liwia ustalenia wyniku finansowego z działalności gospodarczej, określenia wartości zaangażowanych aktywów i kapitału, a w efekcie oceny kondycji finansowej i majątkowej przedsiębiorstwa. Brak rzetelnej informacji finansowej w podstawowym zakresie znacznie utrudnia proces budżetowania, prowadzi do wypaczenia prognoz i w konsekwencji zwiększa ryzyko odrzucenia wniosku lub porażki projektu opartego na fałszywych przesłankach.

Konsekwencją wymogów stawianych małym firmom przez instytucje udzielające dotacji jest zwiększone zapotrzebowanie na informację finansową. Dlatego w małych przedsiębiorstwach pozyskujących dotacje unijne postulowanym rozwiązaniem jest wdrożenie rachunkowości spełniającej te wymogi. Modele rachunkowości spełniające postulowane wymogi informacyjne można budować na dwojakiej podstawie. Pierwszym sposobem jest oparcie się na rachunkowości podatkowej i stosowanie ewidencji wynikających z prawa podatkowego, z których następnie czerpie się informacje w celu spełnienia wymogów informacyjnych funduszy strukturalnych. Podstawą drugiego sposobu jest rachunkowość finansowa, której zastosowanie zapewnia informacje tak dla potrzeb rozliczeń podatkowych, jak i wniosku o dofinansowanie projektu inwestycyjnego z funduszy strukturalnych, a następnie rozliczenia dotowanego projektu.

W pierwszym przypadku można wykorzystać ewidencje stosowane aktualnie w przedsiębiorstwie: ewidencję nabyć i dostaw dla celów VAT (u przedsiębiorców będących podatnikami VAT), ewidencję sprzedaży dla celów VAT (u opodatkowanych kartą podatkową), ewidencję przychodów, wykaz środków trwałych oraz ewidencję wyposażenia (u opodatkowanych ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych), podatkową księgę przychodów i rozchodów, ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także ewidencję wyposażenia (u opodatkowanych według zasad ogólnych lub liniowo podatkiem dochodowym od osób fizycznych). Niedobór informacji niezbędnych do sporządzenia sprawozdań wymaganych we wniosku o dotację musi być w takim wypadku pokrywany dodatkowymi obliczeniami popartymi dedukcją, np. obliczenie kapitału własnego jako różnicy między wartością aktywów a wartością zobowiązań. Wadą zastosowania modelu opartego na rachunkowości podatkowej jest założona z góry zgoda na to, że sprawozdanie finansowe będzie sporządzane na podstawie informacji niepełnych, niepewnych i przybliżonych.

Drugą koncepcją modelu jest zastosowanie rachunkowości finansowej odpowiednio uproszczonej dla potrzeb małych przedsiębiorstw. Główne założenia takiej uproszczonej rachunkowości przedstawiają A. J a r u g a oraz M. J a r u g a - B a r a n o w s k a (2001). W takim przypadku nie występuje problem pozyskiwania informacji niezbędnych do sprawozdań finansowych zawartych we wniosku o dotację. Informacje te są bowiem dostępne wprost z ksiąg rachunkowych oraz wewnętrznych sprawozdań finansowych. Równie dostępne są informacje niezbędne do rozliczeń podatkowych. Niekorzystnym aspektem takiego

rozwiązania jest nałożenie na przedsiębiorcę obowiązków wynikających z prawa bilansowego, przy czym wymogi wynikające z prawa podatkowego w większości nie zanikają. Prowadzenie pełnej księgowości zastępuje prowadzenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów, ale nie zwalnia np. od konieczności obliczania podstawy opodatkowania zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych. Ponadto niektóre obowiązki wynikające z prawa bilansowego nie występują w prawie podatkowym – np. konieczność corocznego uzgadniania sald. Zwiększenie wymagań oznacza, że przedsiębiorca dotychczas prowadzący samodzielnie ewidencje podatkowe musi podnieść swoje kwalifikacje lub skorzystać z pomocy fachowej. W obu przypadkach wpływa to na koszty prowadzenia przedsiębiorstwa. Zwiększenie zapotrzebowania na wiedzę wynika nie tylko z konieczności zaznajomienia się z zasadą podwójnego ujęcia, ale również z potrzebą odróżniania zasad rachunkowości od zasad prawa podatkowego.

Niezależnie od przyjętej koncepcji, model rachunkowości powinien uwzględniać potrzebę budżetowania projektu inwestycyjnego objętego wnioskiem o dotację, a zatem dostarczać informacji niezbędnych do tworzenia związanych z tym prognoz.

Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów prawa podatkowego i prawa bilansowego opracowano odpowiednio uproszczony model rachunkowości finansowej oraz ewidencji podatkowych małych przedsiębiorstw, realizujący zapotrzebowanie na informacje istotne przy ocenie wniosku o dotację wraz z późniejszymi rozliczeniami realizacji projektu. Pełne omówienie tej problematyki zawarte zostało w książce *Rachunkowość małych przedsiębiorstw według wymogów funduszy unijnych* (Osikowicz, 2008).

Literatura

- Dobija M. (2007), *Rachunkowość zarządcza i controlling*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Instrukcja do „Wniosku beneficjenta o płatność” dla projektu finansowanego z EFRR. www.wrotamalopolski.pl/root_ZPORR/Podstawowe+informacje/Proces+wdrazania/Finansowanie/default.htm, 2005.
- Instrukcja wypełniania sprawozdania z realizacji projektu sporządzanego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004 – 2006. www.zporr.wrotamalopolski.pl, 2006
- Jaruga A., Jaruga-Baranowska B. (2001), *Dostosowanie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości do możliwości i potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw*, „Rachunkowość” nr 10, s. 629–632.
- Osikowicz M. (2008), *Rachunkowość małych przedsiębiorstw według wymogów funduszy unijnych*. Wolters Kluwer, Kraków.
- Sprawozdanie z realizacji projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. www.zporr.gov.pl/Dokumenty/sprawozdania/, 2006.

Studium wykonalności. Załącznik nr 2. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Działanie 3.4 „Mikroprzedsiębiorstwa”, Nr konkursu: Dz.3.4/ML/3/05 12.12.2005 – 30.12.2005. Instytucja Wdrażająca: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego Departament Gospodarki i Infrastruktury. [www.wrotamalopolski.pl/root_ZPORR/ Wsparcie + przedsiębiorczosci/ Wprowadzenie/ 20051215.htm](http://www.wrotamalopolski.pl/root_ZPORR/Wsparcie_plus_przedsiębiorczosci/Wprowadzenie/20051215.htm)

Wniosek beneficjenta o płatność (Wzór). Załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 września 2004 r. (poz. 2206). [www.wrotamalopolski.pl /NR/rdonlyres/ 285B0254-1351-4DF0-A227-591755702A89/209974/Wniosekoplalnosc1.doc](http://www.wrotamalopolski.pl/NR/rdonlyres/285B0254-1351-4DF0-A227-591755702A89/209974/Wniosekoplalnosc1.doc).

Wydawnictwo UŁ zaprasza www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

ISBN 978-83-7525-263-7